

กลยุทธ์การเรียนการสอน : แนวทางสู่การปฏิบัติ

- **มาตรฐานอุดมศึกษาด้านคุณภาพบัณฑิต
(Learning Outcomes)**
- **หลักสูตรอิงมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต
(T.Q.F. Based Curriculum)**
- การระบุกลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนาผลการเรียนรู้/
คุณลักษณะ KASEM (ใน มคอ. 2)
- การระบุ **Classroom Activity** และ **Learning Activity**
(ใน มคอ. 3)

มาตรฐานอุดมศึกษาด้านคุณภาพบัณฑิต

(5 Domains of Learning Outcomes)

1. ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral)
2. ด้านความรู้ (Knowledge)
3. ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)
4. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ
(Interpersonal Skills and Responsibility)
5. ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้
เทคโนโลยีสารสนเทศ

KASEM MODEL

คุณลักษณะ (KASEM)

- K** = ใฝ่รู้ พัฒนาตนเอง และมีความคิดสร้างสรรค์
(Keep on learning and creativity)
- A** = สามารถปรับตัวในการทำงาน
(Adaptability)
- S** = มีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคมและร่วมพัฒนาท้องถิ่น
(Social responsibility)
- E** = เป็นนักปฏิบัติ มีความอดทน มีพลังมุ่งมั่น กระตือรือร้น
(Engaging , Energetic)
- M** = มีจริยธรรม คุณธรรม และวุฒิภาวะ
(Morality/Maturity)

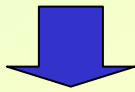
หลักสูตรอิงมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิต (T.Q.F. Based Curriculum)

- เป็นหลักสูตรที่มีมาตรฐานด้านคุณภาพบัณฑิตเป็นเป้าหมาย
- มีการกำหนด Learning Outcomes/คุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา
- ระบุกลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้ในการพัฒนา Learning Outcomes หรือคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษาในมคอ. 2 (รายละเอียดของหลักสูตร)
- ระบุ Classroom Activity ของผู้สอน และ Learning Activity ของผู้เรียนใน มคอ. 3 (รายละเอียดของรายวิชา)

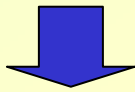
การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตร

หลักสูตรแบบเดิม

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

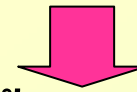
กลุ่มเนื้อหาสาระสำคัญ

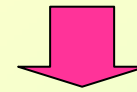
โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา

หลักสูตร TQF

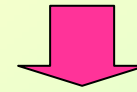
วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

กลุ่มเนื้อหาสาระสำคัญ

ผลการเรียนรู้+กลยุทธ์การเรียนการสอน

โครงสร้างหลักสูตร รายวิชา

องค์ประกอบของรายละเอียดของหลักสูตร (Programme Specification) มคอ. 2

- หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป
- หมวดที่ 2 ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร
- หมวดที่ 3 ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการและโครงสร้างของหลักสูตร
- หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้**
- หมวดที่ 5 หลักเกณฑ์ในการประเมินผล
- หมวดที่ 6 การพัฒนาคณาจารย์และบุคลากร
- หมวดที่ 7 การประกันคุณภาพของหลักสูตร
- หมวดที่ 8 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

หมวดที่ 4 ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผลการเรียนรู้

การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนักศึกษา

KASEM MODEL	กลยุทธ์การสอนหรือกิจกรรมนักศึกษา
การใฝ่รู้ใฝ่เรียน การพัฒนาตนเอง และมีความคิดสร้างสรรค์	<ul style="list-style-type: none">-การสอนโดยใช้กรณีศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนเห็นคำตอบและเหตุผลที่หลากหลาย ซึ่งเป็นวิธีการหนึ่งในการพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ให้กับนักศึกษา-การใช้ตัวแบบ (Role model) ผู้ที่ได้รับคัดเลือกให้เป็นผู้มีความโดดเด่นด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนเพื่อเป็นการจูงใจให้นักศึกษาเกิดการพัฒนาตนเอง ด้านการใฝ่รู้ใฝ่เรียนดังเช่นตัวแบบ

KASEM MODEL	กลยุทธ์การสอนหรือกิจกรรมนักศึกษา
การมีความรับผิดชอบ และการมีวินัย ในตนเอง	<ul style="list-style-type: none">- การกำหนดให้มีรายวิชาที่นักศึกษาต้องทำงานเป็นกลุ่ม- มีกิจกรรมนักศึกษาที่มอบหมายให้นักศึกษาหมุนเวียนกันเป็นหัวหน้าในการดำเนินกิจกรรม เพื่อฝึกให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ- การมีกติกาที่จะสร้างวินัยในตนเอง เช่น การเข้าเรียนตรงเวลาเข้าเรียนอย่างสม่ำเสมอ

KASEM MODEL	กลยุทธ์การสอนหรือกิจกรรมนักศึกษา
<p>การเป็นผู้มีจริยธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพที่มีวุฒิภาวะ พร้อมต่อการดำรงตนในสังคม อย่างมีความสุข</p>	<ul style="list-style-type: none"> - การสอนโดยการใช้การอภิปรายกลุ่ม (Group Discussion) ให้นักศึกษามีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการเป็นผู้มีจริยธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อการดำรงตนในวิชาชีพ ในสังคมอย่างมีความสุข - การจัดกิจกรรมเชิงวิทยากรที่เป็นผู้มีจริยธรรม คุณธรรม จรรยาบรรณวิชาชีพที่มีวุฒิภาวะพร้อมต่อการดำรงตนในสังคมอย่างมีความสุขมาเล่าประสบการณ์เกี่ยวกับการดำรงตนในสังคมอย่างมีความสุข

การพัฒนาผลการเรียนรู้(Learning Outcomes)ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิแต่ละด้าน

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้พัฒนา	กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
<p>ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>1.การตระหนักในคุณค่าคุณธรรม จริยธรรม มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ</p> <p>2.การมีวินัย ตรงต่อเวลา และความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เคารพกฎระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ของมหาวิทยาลัย</p> <p>3.การมีภาวะความเป็นผู้นำและผู้ตาม สามารถทำงานเป็นทีมและสามารถแก้ไขข้อขัดแย้ง และจัดลำดับความสำคัญของ</p> <p>4.การเคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น ตระหนักในคุณค่าของความเป็นมนุษย์</p>	<p>-ยกตัวอย่างบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่แสดงออกด้านคุณธรรมจริยธรรม มีความเสียสละ ซื่อสัตย์สุจริต และการมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพอย่างโดดเด่น</p> <p>-การสอนโดยใช้กรณีศึกษา (Case Study)</p> <p>แล้วผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันอภิปรายเกี่ยวกับการมีวินัย การตรงต่อเวลา การเคารพสิทธิ รับฟังความคิดเห็นและตระหนักในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของผู้อื่นฯ</p> <p>-การมอบหมายงานที่นักศึกษาต้องทำงานเป็นทีม</p>	

การพัฒนาผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) แต่ละด้าน (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้พัฒนา	กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
<p>ด้านความรู้</p> <p>1.การมีความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการและทฤษฎีที่สำคัญในศาสตร์ที่ศึกษา</p> <p>2.ความสามารถวิเคราะห์ปัญหา รวมทั้งประยุกต์ความรู้ทักษะ และการใช้เครื่องมือที่เหมาะสมกับการแก้ไขปัญห</p> <p>3.ความสามารถติดตามการศึกษาคูงานจากในองค์กรภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับความก้าวหน้าทางวิชาการ และมีความรู้ในแนวกว้างของสาขาวิชาที่ศึกษาเพื่อให้สังเกตเห็นการเปลี่ยนแปลง และเข้าใจผลกระทบของเทคโนโลยีใหม่ๆ</p>	<p>-การใช้กลยุทธ์การสอนแบบ Active learning โดยอาจารย์ให้นักศึกษาเป็นผู้สรุปข้อความรู้และหลักการทฤษฎีที่สำคัญของศาสตร์ที่ศึกษา</p> <p>-การจัดการเรียนการสอนที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน เพื่อวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่ศึกษา</p>	

การพัฒนาผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) แต่ละด้าน (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้พัฒนา	กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
<p>ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>1.การคิดอย่างมีวิจารณญาณและอย่างเป็นระบบ</p> <p>2.ความสามารถสืบค้น รวบรวม ศึกษา วิเคราะห์ และสรุปประเด็นปัญหา เพื่อใช้ในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์</p> <p>3.ความสามารถประยุกต์ความรู้และทักษะกับการแก้ไขปัญหาได้อย่างเหมาะสม</p>	<p>-ฝึกวิเคราะห์ทฤษฎี และประสบการณ์ในศาสตร์ที่ศึกษา</p> <p>- กรณีศึกษาทางศาสตร์ที่ศึกษา</p> <p>-การอภิปรายกลุ่มเกี่ยวกับประเด็นปัญหา และแนวทางแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวข้องกับศาสตร์ที่ศึกษา</p>	

การพัฒนาผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) แต่ละด้าน (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้พัฒนา	กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
<p>ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>1.การมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สามารถ สื่อสารกับกลุ่มคนหลากหลายทั้ง ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้อย่างมี ประสิทธิภาพ</p> <p>2.การมีความรับผิดชอบและทำงาน ร่วมกับผู้อื่นได้ดี</p>	<p>-จัดการเรียนรู้จากการทำงาน (Work- based Learning) ด้วยการฝึกปฏิบัติใน องค์กรภาครัฐและเอกชน</p> <p>-การจัดการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential Learning) ด้วยการ สร้างกิจกรรมให้นักศึกษามีปฏิสัมพันธ์และ ทำงานร่วมกับผู้อื่น</p>	

การพัฒนาผลการเรียนรู้ (Learning Outcomes) แต่ละด้าน (ต่อ)

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การเรียนการสอนที่ใช้พัฒนา	กลยุทธ์การประเมินผล การเรียนรู้ในแต่ละด้าน
<p>ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>1.การมีทักษะในการใช้เครื่องมือและอุปกรณ์ที่เป็นนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>2.ความสามารถแก้ไขปัญหาโดยใช้สารสนเทศทางคณิตศาสตร์ หรือนำสถิติมาประยุกต์ใช้ในวางแผนทางการเงิน</p> <p>3.ความสามารถสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพทั้งปากเปล่าและการเขียน เลือกใช้รูปแบบของสื่อการนำเสนออย่างเหมาะสม</p>	<p>-มอบหมายงานที่นักศึกษาต้องใช้อุปกรณ์ที่เป็นนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>-การให้นักศึกษาฝึกทักษะย่อยๆ ในการวางแผนทางการเงินและฝึกปฏิบัติการทำบัญชีรับ-จ่าย</p> <p>- การให้นักศึกษาฝึกปฏิบัตินำเสนอแผนงานทางการเงินและในรูปของการนำเสนอด้วยวาจา หรือสื่อผสมในรูปแบบต่างๆ</p>	

องค์ประกอบของรายละเอียดของรายวิชา (Programme Specification) มคอ. 3

หมวดที่ 1 ข้อมูลทั่วไป

หมวดที่ 2 จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

หมวดที่ 3 ลักษณะและการดำเนินการ

หมวดที่ 4 การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

หมวดที่ 5 แผนการสอนและการประเมินผล

หมวดที่ 6 ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

หมวดที่ 7 การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

ตัวอย่างการเขียน มคอ. 3 รายวิชาเศรษฐกิจพอเพียงกับคุณภาพชีวิต

1. คำอธิบายรายวิชา.....
2. วัตถุประสงค์ของรายวิชา.....
3. หัวข้อ/ รายการสอน.....

ลำดับที่	หัวข้อ/รายการ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ (เทคนิค, วิธีการสอนแบบต่างๆ)	กิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
1 - 3	-ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง -พฤติกรรมและการดำเนินชีวิตตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงในสังคมไทย	1.เพื่อให้นักศึกษาสามารถตอบคำถามความรู้และเข้าใจพื้นฐานปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 2.เพื่อให้นักศึกษาเสนอตัวอย่างการประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงกับการดำเนินชีวิตประจำวัน	- การบรรยายฐานความคิดชุด “ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง” และชมสื่อวีดิโอชุด “เศรษฐกิจพอเพียง” - กิจกรรมกลุ่มชุด “อาหารที่มีความพอเพียง”	- ใช้ใบงานครั้งที่ 1-3 นักศึกษาตอบคำถามความรู้เกี่ยวกับแนวคิดและหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง - นักศึกษานำเสนอตัวอย่างการประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงในการดำเนินชีวิตประจำวัน	อ.ภณ

ลำดับที่	หัวข้อ/รายการ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ (เทคนิค,วิธีการสอนแบบต่างๆ)	กิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
4 - 6	-สภาพปัญหาและพฤติกรรมความไม่พอเพียงในสังคมไทย	1.เพื่อให้ศึกษาระบุพฤติกรรมความไม่พอเพียงของตนเองเพื่อนำไปสู่การปรับปรุง 2. เพื่อให้ศึกษาวเคราะห์สาเหตุของการขาดพฤติกรรมความไม่พอเพียง	-บรรยายนำพฤติกรรมไม่พอเพียงในสังคมไทย -สำรวจพฤติกรรมโดยใช้แบบวัด “ท่านดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงแล้วหรือยัง?” -กรณีศึกษาพฤติกรรมความไม่พอเพียงในสังคมไทยและกิจกรรมกลุ่ม “วิเคราะห์สาเหตุของการขาดพฤติกรรมความพอเพียง”	-ใบงานครั้งที่4 (งานกลุ่ม 5 คน) กิจกรรมกลุ่ม นักศึกษาสำรวจสภาพปัญหาพฤติกรรมความไม่พอเพียงของนักศึกษามหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน -ใบงานครั้งที่5 กิจกรรมกลุ่ม (งานกลุ่ม 5 คน) สำรวจสภาพปัญหาพฤติกรรมความไม่พอเพียงจากข่าวในหน้าหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งนำเสนอหน้าชั้นเรียน -นักศึกษานำเสนอผลการศึกษาและร่วมกันวิเคราะห์กรณีศึกษา	อ.รัชนิย์

ลำดับที่	หัวข้อ/รายการ	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ (เทคนิค,วิธีการสอนแบบ ต่างๆ)	กิจกรรมการเรียนรู้ ของนักศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
7 - 8	-คุณธรรมและ จริยธรรมนำ ความพอเพียง	1.เพื่อให้ นักศึกษาอธิบาย ความหมาย และความ สำคัญของคุณธรรมและ จริยธรรมได้ 2. เพื่อให้ นักศึกษายกตัว อย่างการนำคุณธรรมและ จริยธรรมไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตอย่างพอเพียง ในระดับบุคคล ครอบครัว และระดับ องค์กรและชุมชนได้	- บรรยายนำ - มอบหมายแบ่งกลุ่มของ นักศึกษาให้นำเสนอกรณี ตัวอย่างการนำคุณธรรม และจริยธรรมไปใช้ในการ ดำเนินชีวิตที่มีความ พอเพียง -ระดับบุคคล -ระดับครอบครัว -ระดับองค์กรและ ชุมชน	-ไปงานครั้งที่ 7-8 เกี่ยวกับการนำ คุณธรรมและ จริยธรรมไปใช้ใน การดำเนินชีวิตที่มี ความพอเพียง -นักศึกษาแต่ละ กลุ่มนำเสนอผล งานและร่วมกัน วิเคราะห์กรณี ตัวอย่าง	อ.วิมลลักษณ์

ลำดับที่	หัวข้อ/รายการ	วัตถุประสงค์ เชิงพฤติกรรม	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ (เทคนิค,วิธีการสอนแบบ ต่างๆ)	กิจกรรมการเรียนรู้ ของนักศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
10 - 12	-สุขภาวะกับชีวิต พอเพียง แนว ทางการปฏิบัติเพื่อ สุขภาวะที่ดีบน พื้นฐานความ พอเพียง	1. เพื่อให้ให้นักศึกษ ยกตัวอย่างแนวทาง การปฏิบัติเพื่อสุข ภาวะที่ดีบนพื้นฐาน ความพอเพียง 2. เพื่อให้ให้นักศึกษามี ทักษะพื้นฐานในการ ออกกำลังกายบน พื้นฐานของความ พอเพียง	- การบรรยายนำ - มอบหมายใบงาน “กิจกรรมสุขภาวะกับ ชีวิตพอเพียง” - สาธิตกิจกรรมการ ออกกำลังกายบนพื้น ฐานของความพอเพียง - การใช้กลยุทธ์ Active Learning ให้นักศึกษามีส่วนร่วม ในการทำกิจกรรมใน ชั้นเรียน	-นักศึกษาทำกิจกรรม ตามใบงานครั้งที่ 12 กิจกรรมสุขภาวะกับ ชีวิตพอเพียง - นักศึกษาเรียนรู้ ร่วมกัน ช่วยเหลือกัน และสร้างความ สัมพันธ์ระหว่างกัน ในระหว่างปฏิบัติ กิจกรรมการออกกำลัง กาย	อ.กัลยา

ลำดับที่	หัวข้อ/รายการ	วัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม	กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้ (เทคนิค,วิธีการสอนแบบต่างๆ)	กิจกรรมการเรียนรู้ของนักศึกษา	ผู้รับผิดชอบ
13 - 15	<p>-สุนทรียภาพ ความสุขอย่างพอเพียง</p> <p>-การประยุกต์เศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการดำรงชีวิตที่มีสุนทรียภาพ</p>	<p>1. เพื่อให้ให้นักศึกษาอธิบายความหมายและความสำคัญของสุนทรียภาพกับความสุขได้</p> <p>2. เพื่อให้ให้นักศึกษาวิเคราะห์สุนทรียภาพกับการดำเนินชีวิตอย่างมีความสุขของตนเอง</p>	<p>- ดำเนินการเสวนาเชิงวิเคราะห์ สุนทรียภาพความสุขอย่างพอเพียง ตามตอบ ระหว่างนักศึกษา - ผู้สอน</p> <p>- แบ่งกลุ่มนักศึกษาทำกิจกรรมรายงาน “ค้นหาความสุขอย่างพอเพียง” โดยการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมจากห้องสมุด อินเทอร์เน็ต และแหล่งสารสนเทศต่างๆ</p>	<p>- ให้นักศึกษาทำกิจกรรมกลุ่ม รายงานหัวข้อ “ค้นหาความสุข อย่างพอเพียง” โดยให้นักศึกษาแต่ละกลุ่มนำเสนอความสุขของบุคคล สังคม ในแง่มุมต่างๆ ที่กลุ่มเห็นว่าเป็นการแสดงออกทางสุนทรียภาพของความสุขอย่างพอเพียง ด้วยการนำเสนอผ่านภาพถ่ายและนำมาเสนอหน้าชั้นเรียน</p> <p>- นักศึกษาแบ่งกลุ่มนำเสนอผลงานที่สื่อสารให้เห็นความสุขของบุคคลกลุ่ม และสังคม ด้วยภาพตามจินตนาการ ด้วยวาจา และด้วยความเรียง</p>	อ.บุญส่ง